

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 13 mars 1940 kl. 10 f. m.

*Andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande,
nr 1, i anledning av väckt motion angående tydliggörande
av namnunderskrift å expedition från offentlig myn-
dighet.*

I en inom riksdagens andra kammare väckt, till dess femte tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 93, hava herrar *Staxäng* och *Persson* i Grytterud föreslagit, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående tydliggörande av namnunderskrifter å expedition från offentlig myndighet samt därefter vidtaga de åtgärder, som kunde finnas av sådan utredning påkallade.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till den med här ifråga- *Motionen.*
varande motion likalydande, inom första kammaren väckta motionen I: 52.

Över motionen har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat utlåtanden *Uttranden.*
från överståthållarämbetet, länsstyrelsen i Stockholms län samt riksarkivet. Utskottet har därjämte satts i tillfälle att taga del av ett från utskott inom första kammaren inhämtat utlåtande över motionen I: 52 från justitiekanslersämbetet.

Överståthållarämbetet framhåller, att otydlig namnteckning under expedition från offentlig myndighet för visso ofta kunde vara ägnad att föranleda besvär och tidsspillan för såväl enskilda personer som befattningshavare hos annan myndighet, vilka kunde finna påkallat att göra sig underrättade om handlingens innebörd eller andra omständigheter i samband med densamma. Ämbetet tillstyrker därför motionärernas hemställan om vidtagande av åtgärd till avhjälpande av olägenheten. Däremot anser ämbetet, att motionärernas syfte måhända skulle kunna bättre tillgodoses på annat sätt än genom motionärernas förslag till lösning av frågan. För att vid en viss tidpunkt förskaffa sig upplysning rörande en utfärdad handling vore det främst av vikt att komma i förbindelse med den person, som då beklädde den tjänst, ur vilken handlingen emanerade. En tjänst uppehöles som bekant ofta vid skilda tidpunkter av olika befattningshavare. Ur nu anförda synpunkt funne sig därför ämbetet vilja föreslå, att utfärdaren av en handling skall hava att vid namnteckningen angiva den tjänst, vari han företagit åtgärden.

Länsstyrelsen i Stockholms län anför, att det icke torde kunna bestridas, att svår läsbara namnteckningar å offentliga expeditioner stundom vållat olägenheter. Då det givetvis borde undvikas att onödigtvis förorsaka såväl allmänheten som myndigheter omgång och besvär, anser länsstyrelsen motionens syfte böra beaktas. Det i motionen omförmälda förfarandet att under namnteckning tydliggöra denna medelst maskinskrift hade under senare tid vunnit ökad tillämpning både av enskilda och av olika verk och myndigheter. Länsstyrelsen hade för sin del intet att erinra emot utfärdandet av en föreskrift om obligatorisk tillämpning av nämnda förfarande vid undertecknandet av offentliga myndigheters expeditioner.

Riksarkivet vitsordar, att olägenheterna av otydliga namnteckningar under allmänna handlingar gjort sig märkbara även i riksarkivet. För framtida forskning vore det utan tvivel bekvämt, om de tidsödande ansträngningarna att tolka oläsliga namnteckningar hädanefter kunde reduceras. I den dagliga tjänsten gällde missförhållandena mest underskrifter under lånerekvitioner, lånekvitton och dylikt, vilkas svår läsbarhet vållar riksarkivets expedition åtskillig tidsspilla. Denna grupp av handlingar skulle emellertid icke nå genom en förändring av expeditionslösningsförordningen. Enligt riksarkivets uppfattning vore vid sidan av en sådan åtgärd behöfligt, att genom ett i Svensk Författningssamling offentliggjort cirkulär — på samma sätt som skedde i fråga om avfattandet av ämbetskrivelser den 22 mars 1907 (Sv. förf.saml.: Bihang nr 13) — statens myndigheter över huvud ålades att tillse, att åtgärder av i motionen avsedd innebörd vidtagas även i fråga om handlingar av ovan angiven och därmed jämförlig art. Då maskinskrift väl icke kunde förutsättas vara använd hos alla myndigheter, kunde lämpligen alternativa utvägar att förtydliga den egenhändigade namnteckningen angivas, exempelvis tillfogande av namnstämpel eller upprepning av namnet med tryckbokstäver inom parentes. Åtgärden syntes böra få generell karaktär, och hänsyn alltså icke, såsom i motionen tänkts, tagas till den individuella namnteckningens grad av tydlighet. Den från något håll framförda tanken, att även undertecknares ämbetsställning skulle angivas, skulle vid förverkligande medföra praktiska fördelar men borde knappast få formen av en föreskrift.

Justitiekanslersämbetet har även kunnat konstatera — såsom i motionen påtalats — att offentlig myndighets expeditioner icke sällan äro försedda med oläslig underskrift. Någon avsevärd olägenhet för ämbetet torde icke hava vållats genom otydlighet av ifrågavarande art. Ämbetet delade emellertid den i motionen uttalade uppfattningen att det hör till god ordning att icke blott expeditionernas text utan även namnunderskrifter utan svårighet kunna tydas. Justitiekanslersämbetet finner för sin del lämpligt, att Kungl. Maj:t anbefaller myndigheter och tjänstemän att förse utgående expeditioner med tydlig namnunderskrift eller tydligt angivande vem som underskrivit expeditionen. Måhända borde dock en dylik befallning hellre givas i särskild kungörelse eller cirkulär än genom tillägg till förordningen angående expedi-

tionslösen, enär befallningen torde böra avse även andra expeditioner än dem, som regleras av berörda förordning.

För egen del får utskottet anföra följande.

Utskottet.

Utskottet kan i likhet med motionärerna och de ämbetsverk, som yttrat sig över motionen, vitsorda, att namnunderskrifter under offentlig myndighets expeditioner ofta brista i tydlighet. Att detta kan medföra olägenheter är givet. I syftet med motionen kan utskottet därför oreserverat instämma. Då det gäller att för detta finna bot, hava flera olika utvägar föreslagits, såsom tillfogandet av tydligt, med maskinskrift eller annorledes avfattat återgivande av namnet under vederbörande befattningshavares egenhändiga namnteckning, angivande av ämbetsmans tjänsteställning vid handlingens underskrivande o. s. v. Härutinnan lärer Kungl. Maj:t äga befogenhet att vidtaga lämpligaste åtgärder för realiserande av motionärernas önskemål.

Samma olägenhet, som i motionen påtalats i fråga om offentlig myndighets expeditioner, torde ock förefinnas beträffande handlingar, utfärdade under tjänsteansvar av kommunala eller andra befattningshavare, för att ej tala om enskilda personers namnteckningar, det må nu gälla framställningar till myndigheter eller i privat korrespondens. Utskottet finner även i här ovan angivna fall angeläget vara, att såvitt möjligt ovisshet i fråga om namnteckningar undanröjes, men anser sig — då frågan härom faller utom motionens ram — icke böra självt framställa förslag härom.

Utskottet får därför — under åberopande av vad motionärerna yrkat i fråga om behovet av tydlig namnunderskrift å expeditioner från offentlig myndighet samt av vad i anledning därav i saken av hörda ämbetsverk anförts — hemställa,

att andra kammaren för sin del måtte besluta, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om vidtagande av de åtgärder, som kunna finnas påkallade för att tillmötesgå det i motionen angivna önskemålet.

Stockholm den 5 mars 1940.

På utskottets vägnar:

OTTO WALLÉN.

Närvarande: herrar Wallén, Silfwerbrand, Ekdahl, Nilsson i Landskrona, Malmqvist, Magnusson i Näsviken, Pettersson i Norregård, Fält,*) fru Elsa Johansson och herr Fredberg.*)

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.